Spectrum maakt deel uit van Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv
Amstelplein 34
1096 BC Amsterdam

© 2026 Philip Delves Broughton
© 2026 Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Amsterdam

Eerste druk 2026

Oorspronkelijke titel: *Embargo*
Oorspronkelijke uitgever: Hutchinson Heinemann (Penguin Random House)
Vertaler: Jan Wynsen
Ontwerp omslag: Suzan Beijer
Auteursfoto: Valentine Bridgeman
Opmaak: Elgraphic

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.
All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

ISBN 978 90 0039364 0
ISBN 978 90 0039365 7 (e-book)
NUR 680
www.spectrumboeken.nl

Inhoud

Kaarten 8

Inleiding: Jachtseizoen 13

DEEL I

1 Verraad 23
2 Aramcons 36
3 Het Jeruzalemsyndroom 55
4 Gaddafi 65
5 Teheran 73
6 Ik zal mijn macht gebruiken 86
7 De kraan open 100

DEEL II

8 Stroomversnelling 123
9 Uitstapjes van de Vos 141
10 De naderende oorlog 151
11 Vulkaan 166
12 Wat doen we als de olie wordt afgesneden? 180
13 Shuttlediplomatie 200
14 Zwelgend in de olie 214
15 De tsaar 226
16 Een handvol desperado's 241
17 Een rustig einde 253

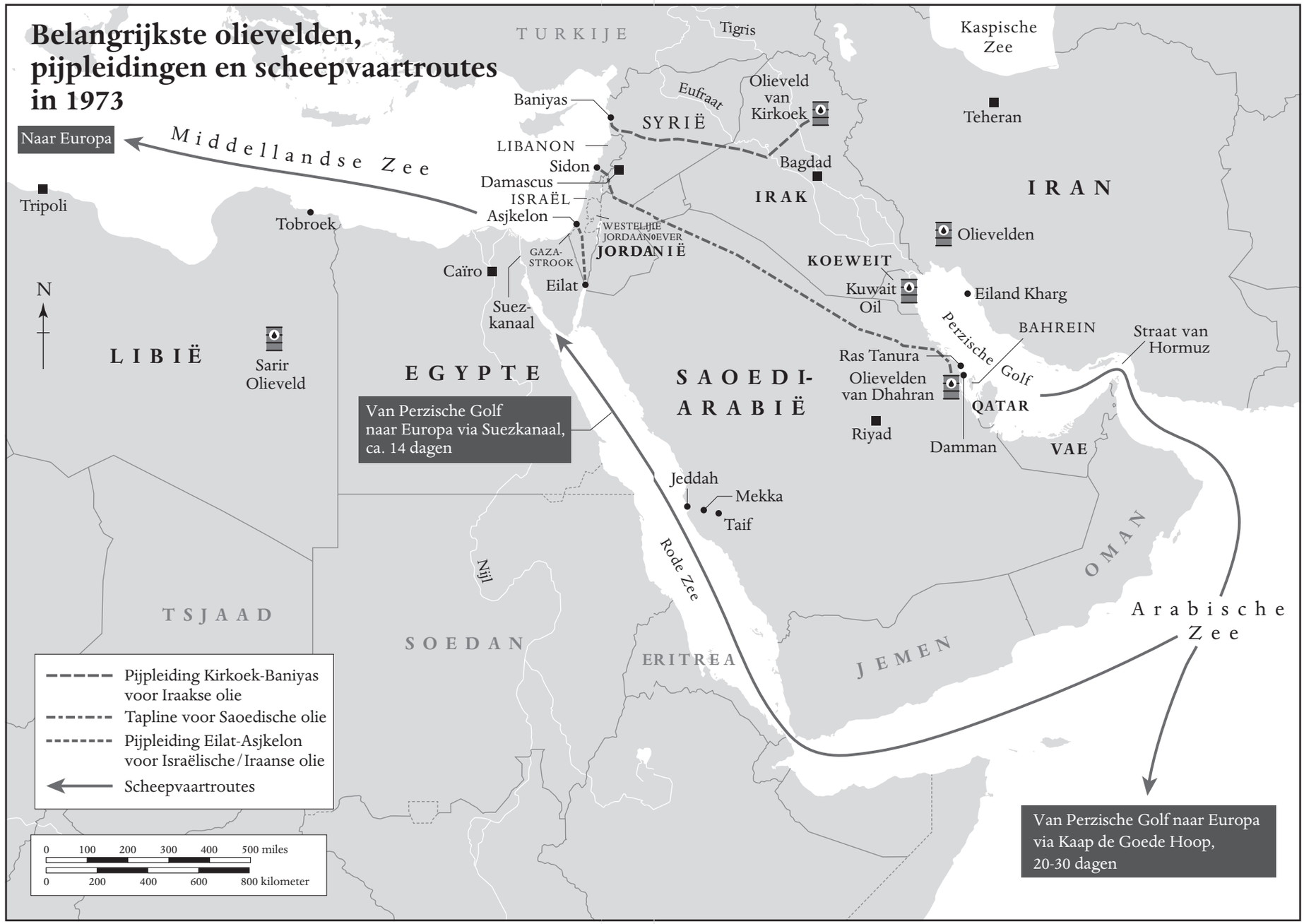
DEEL III

18	Nixon in Jeddah	267
19	Rialpolitik	287
20	Gods wil	299
21	De Jakhals	311
22	Run op de schuilkelders	325

Dankwoord	343
Geselecteerde bibliografie	347
Noten	352
Illustratieverantwoording	373
Register	375

‘De vreemdelingen informeerden naar plekken die niemand kende of ooit had bezocht, dus was het duidelijk dat zij niet op zoek waren naar water.’

Uit: *Steden van zout* van Abdelrahman Munif

Belangrijkste olievelden, pijpleidingen en scheepvaartroutes in 1973
TURKIJE
Tigris
Kaspische Zee
Eufraat
Olieveld van Kirkoek
Baniyas
SYRIË
Teheran
Naar Europa
Middellandse Zee
LIBANON
Sidon
Damascus
ISRAËL
Asjkelon
Bagdad
IRAK
IRAN
Tripoli
Tobroek
WESTELIJKE JORDAANOEVER
JORDANIË
Olievelden
GAZA-STROOK
KOEWEIT
Caïro
Eilat
Kuwait Oil
Eiland Kharg
N
Suez-kanaal
Perzische Golf
BAHREIN
Straat van Hormuz
LIBIË
Sarir Olieveld
EGYPTE
Ras Tanura
SAOEDI-ARABIË
Olievelden van Dhahran
QATAR
Van Perzische Golf naar Europa via Suezkanaal, ca. 14 dagen
Riyad
Damman
VAE
Jeddah
Mekka
Taif
Rode Zee
OMAN
Nijl
TSJAAD
SOEDAN
ERITREA
JEMEN
Arabische Zee
Pijpleiding Kirkoek-Baniyas voor Iraakse olie
Tapline voor Saoedische olie
Pijpleiding Eilat-Asjkelon voor Israëlische / Iraanse olie
Scheepvaartroutes
0 100 200 300 400 500 miles
0 200 400 600 800 kilometer
Van Perzische Golf naar Europa via Kaap de Goede Hoop, 20-30 dagen

Inleiding

Jachtseizoen

Begin oktober doken er in de hemel boven de noordgrens van Saoedi-Arabië valken op, die richting Afrika vlogen om daar te overwinteren. Jagers sloegen hun kamp op in de woestijn en wachtten af. In de vroege ochtend, direct na het ochtendgebed, gingen ze op pad om hun vallen te inspecteren, waarin ze de roofvogels vingen als die naar de grond doken om te foerageren. De jager legde een dode vogel op het zand en lokte de valk met voedsel. Zodra de valk was geland en van het kadaver begon te pikken, trok de jager aan een koord en viel er een slagnet op de vogel. Soms lag een jager direct naast het aas in een verborgen hol in het zand urenlang te wachten. Als hij zag dat de valk door het aas was afgeleid en binnen handbereik was, greep hij de vogel snel bij de poten vast.

In Riyad wachtten koning Faisal en zijn prinsen ongeduldig op de valkeniers, die eerst met sakervalken en later in het seizoen met slechtvalken terugkeerden. Enkele weken lang vulde de stad zich met roofvogels: je zag valken in auto's en huizen zitten, en op de armen van mannen die door de luchthaventerminal of over straat liepen. De relaties tussen de koninklijke familie en haar valkeniers strekten zich over generaties uit. Zoals alle andere Saoediërs die een bijzonder verzoek hadden, kwamen ook de valkeniers naar de koninklijke *majlis*, de dagelijkse audiëntie van de koning, en presenteerden daar hun valken aan de prinsen, die de vogels aan elkaar doorgaven om ze te beoordelen. Ze verwijderden het leren huifje van de kop van de vogels, betastten hun nek en voelden onder de vleugels om de waarde van de valken als potentiële jachtvogels in te schatten. Slechts een paar valken werden uitgekozen om door een valkenier te worden afgericht.

In Engeland nam het trainen van een valk zo'n vijftig dagen in beslag, in Saoedi-Arabië hadden valkeniers minder dan de helft van die tijd nodig om de vogels jachtklaar te maken. Nadat de valken waren gevangen, lieten de Arabieren ze de eerste tijd niet uit het oog. Waar de valkenier was, daar waren zijn valken. Overdag zaten ze naast hem op een sprengel, 's nachts sliepen ze in zijn vertrek. Het huifje op hun kop beperkte de afleiding tot een minimum, waardoor ze goed konden wennen aan het contact met mensen. Om de valken te kalmeren werden ze door de valkenier stevig geaaid, waarbij hij rond de nek van het dier begon en eindigde rond de poten. Hij streek het hele verenkleed en verlengde daarmee de vleugelspieren van de valk. De koning hield ervan om dit zelf te doen.

Faisal was ver voor het ontstaan van het koninkrijk Saoedi-Arabië geboren en had de ontberingen van een leven in de woestijn en de wreedheid van stammenoorlogen nog meegemaakt. Daarna had de vondst van aardolie hem tot de allerrijkste man op aarde gemaakt. Zijn observatievermogen, zwijgzaamheid en haviksgezicht dat door jaren van fysieke pijn was versteend, wezen op een man met een eindeloze ervaring en emotionele beheersing. Tijdens lange veroveringscampagnes had hij legers aangevoerd en hij had op alle vlakken van het menselijk bestaan zijn oordeelsvermogen ingezet, van alledaagse ruzies tussen herders tot het machtsevenwicht tussen supermogendheden.

Voor mensen die hem niet kenden, leek hij een oeroud personage dat in een moderne wereld was beland. Ruisend schreed hij langs in zijn met goudbrokaat afgezette mantel, geflankeerd door Nubische lijfwachten die een gekromde dolk in hun gordel droegen. Maar zijn geest spinde van de problemen van onze tijd, van oorlog en handel, van ontwikkeling en diplomatie, en van de verrijking van zijn land in een tempo en met een omvang die ongekend waren in de geschiedenis.

Wanneer hij een privédiner gaf, liet Faisal zijn nieuwste valk soms direct naast hem op een sprengel zitten en hij bleef hem gedurende de hele maaltijd strelen. Af en toe verwijderde hij het huifje, gooide een stukje vlees op de grond en bootste de schrille krijs van de valk

na. Dat was het teken voor de vogel om zich op het vlees te storten alsof het een prooi was; de valk antwoordde met een nog luidere krijs, dook naar de grond en schrikte het hele gezelschap op.[1]

Faisal had de valkerij geleerd op de rulle vlakten van het Nadjd-plateau, maar inmiddels gaf hij de voorkeur aan het westelijke grensgebied ervan, daar waar het plateau op de Hidjaz stuit.[2] Hij werkte met sakervalken, die een scherper zicht hadden dan slechtvalken, en liet ze jagen op westelijke kraagtrappen, vogels ter grootte van een kleine kalkoen, en met lange vleugels. Ze konden hard lopen en verrassend snel vliegen. De jagers gingen vóór zonsopgang op pad en liepen naast hun kamelen terwijl ze in het zand speurden naar sporen van kraagtrappen. Als ze er eentje zagen opvliegen, lieten ze hun valken los. Na de valken volgden de saloeki's, Perzische hazewindhonden, die de prooi moesten doden wanneer hij op de grond was beland. Hoewel de westelijke kraagtrap in de lucht langzamer was dan de valk, kon hij de duikvluchten van de roofvogel ontwijken door een wijde boog te maken en daarbij een plakkerige olie uit zijn maag uit te scheiden en in de ogen van de valk te sprenkelen. Op de grond kon hij zijn aanvaller met één wiekslag van zijn sterke vleugel groggy slaan.[3]

Oktober was voor Faisal en zijn prinsen een heerlijke maand. De zomerhitte begon te wijken en 's avonds trokken ze zich in de tenten van hun geïmproviseerde woestijnkampen terug om van thee te nippen, te eten en te praten, omringd door hun valken. Maar deze oktobermaand was anders dan alle andere.

Op 6 oktober 1973 hadden Egyptische en Syrische grondtroepen en vliegtuigen Israël vanuit het zuiden en noorden aangevallen. Het was Jom Kipoer, de Grote Verzoendag, een van de heiligste dagen van de Joodse kalender, en Israël was verrast: de inlichtingendiensten en legerleiding hadden berichten over een op handen zijnde invasie genegeerd. Meerdere dagen vochten de Israëli's met de rug tegen de muur en verloren duizenden soldaten. Een week na het uitbreken van de Jom Kipoeroorlog begon de vs, de belangrijkste bondgenoot van Israël, met het invliegen van enorme hoeveelheden militair materieel naar Tel Aviv.